

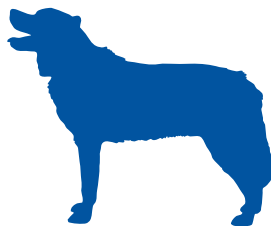
INGRID WALTEROVÁ A KOLEKTIV

VÝCVIK A VÝCHOVA

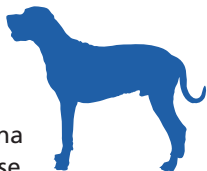
PSA

V KOSTCE

Nakladatelství PLOT
Praha 2017

SLOVO ÚVODEM

Když jsem dostala nabídku spolupracovat na této knize, dlouho jsem váhala. Rozhodně se nepovažuji za nějakého odborníka a znalce.

Myslím, že mám daleko blíže ke staré paní, která žije se svým křížencem na jednom gauči, než k mistru republiky. Tady bych chtěla jen poznamenat, že kolikrát má ona paní vychovanější zvíře, než kdejaký mistr. Spíše než výcvik mě zajímá výchova. Sama mám v současné době devět samců plemene německý ovčák, a i když nestáváme pravidelně „na bedně“, tak život s nimi je bezproblémový, mohu s nimi kamkoli a čímkoli, nenapadají ostatní psy ani lidi, v čekárně u veterináře si lehnou a čekají. A takové by podle mého názoru mělo soužití se psy být. Nezájímá mne, kdo má jaké zkoušky, zajímá mne, jak se ke svému příteli chová a jaký je mezi nimi vztah. Zním spoustu psů, kteří mají vrcholové zkoušky, ale jsou nevychovaní. Napadají ostatní psy, mimo plac je vlastně ani nemůžete pustit na volno. Máme v ordinaci psa, který má složenou ZVV3 na špičkové body, a přesto je to pes velmi nebezpečný, který neváhá tvrdě napadnout i malé štěně. Několikrát napadl i malé děti svého pána.

Pes potřebuje oporu ve svém pánu, kvalitní krmivo, suché, klidné místo na odpočinek a činnost, která bude bavit jak jeho, tak i páníčka. Když tyhle čtyři věci pes má, je nejspokojenější.

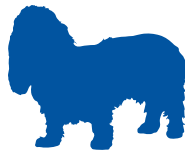

*Pokud se budete držet našich rad,
nikdy nezalítujete, že jste si k sobě
němou tvář pořídili.*

Tato kniha není o speciálním výcviku, „cvičákovém“ drilu, není ani pro „kšeftsmany“, kteří na psech pouze vydělávají. Je pro obyčejné lidi, kteří si pořídili nebo se chystají poříditi si kamaráda minimálně na třináct let a chtějí, aby těch třináct let bylo co nejpohodovějších.

Pes nepotřebuje drahé obojky nebo misky s logem, nepotřebuje v super postrojích kousat do prvotřídních rukávů. Nepotřebuje ani nákladné hračky.

CO JE CÍLEM TÉTO KNIHY?

Milí čtenáři, začínající kynologové, milovníci psů, obzvláště pak těch poslušných, cílem této knihy je, ať už jste si pořídili jakéhokoli psa, aby se vám stal dobrým kamarádem a hlavně společníkem, se kterým si budete rozumět, navzájem se cítit a doplňovat. Abyste zkrátka vytvořili partnerství, ve kterém bude spokojenost na obou stranách.

Není podstatné, zda si pořídíte křížence, nebo psa s průkazem původu. Důležité je spokojené partnerství.

Jak jistě víte, pes je od přírody tvor společenský, zvyklý na život ve smečkách. Z toho vyplývá, že je pro něj přirozené respektovat a dodržovat hierarchii a pravidla smečky, ve které žije. Na vás jen je, dobře ho s těmi pravidly seznámit. I v divoce žijícím společenství vlků fungují pravidla, která všichni jeho členové dodržují. Vůdcem je vždy ten nejchytřejší a nejsilnější a pokud jednou zklame, dostává se na jeho pozici další jedinec.

My lidé jsme před dávnými lety psa domestikovali, přivedli jsme si ho do svých domovů, začali ho krmit, cvičit, využívat k práci a spolupracovat s ním, a jako takoví máme za něj nyní zodpovědnost. Proto to musí být právě člověk, kdo bude vůdcem smečky, a jen člověk musí být vždy silnější a chytřejší a svého čtyřnohého společníka tak vést spokojeným životem. Je jasné, že pes, který má pevné, jasně vymezené místo v hierarchii smečky, je spokojený a rád plní své úkoly. Takový pes je po celý život vyrovnaný a šťastný, což vám dá jistě mnohokrát najevo a bude se snažit zpříjemnit vám každý den vašeho života.

V této publikaci nejde ani tak o výkonnostní výcvik jednotlivých plemen, ale především o pochopení psí duše a navyknutí pravidel, která vám dopomohou k ideálnímu soužití s vaším psem. Text jsme ve spolupráci s profesionálními kynology a cvičiteli utvářeli tak, aby byl blízký a srozumitelný co možná nejširší veřejnosti, aby byl stručný, jasný a aby umožnil pochopit symbiózu mezi člověkem a jeho nejlepším přítelem – psem.

Šťastný a vyrovnaný pes s radostí plní povely svého pána, cítí se dobře v jeho blízkosti a společné soužití je naprosto bezproblémové.

SPRÁVNÁ VOLBA PLEMENE

I když psů stále přibývá a pořizuje si je dnes téměř každý, neměli byste podlehnout dojmům, že jde o něco jednoduchého. Ne nadarmo mnoho lidí přirovnává své psy k dětem a péči o ně samozřejmě také. Každý pes, a nejenom výstavní šampion pořízený za celoživotní úspory, vyžaduje neustálou péči, kvalitní krmivo, zdravotní ošetření, ale především spoustu času a lásky svého pána. Pes, krmený tou nejlepší stravou a uzavřený celodenně na rozlehlé zahradě honosného domu, bude mít ke spokojenému životu mnohem dál než od jednoho plotu k druhému. Spokojený život, pro psa i pro vás, je podmíněn především společně stráveným časem.

Rozhodnutí pořídit si ho by proto mělo předcházet rozumné a upřímné zhodnocení vašich možností. Možná dokonce více těch časových než ekonomických.

Pokud tedy nakonec dojdete k závěru, že pes je přesně to, co vám chybí, a jste si jistí, že mu budete schopni poskytnout vše, co potřebuje, připravte se na další vážné rozhodnutí. Jaký pes by to měl být? Každý člověk je jiný, stejně jako je jiný každý pes.

A nikdy si nemyslete, že vám nějaké plemeno bude vyhovovat jen proto, že se vám líbí. Vzhled psa by při výběru ne-

měl být rozhodující, i když je samozřejmé, že některá plemena vám prostě jsou sympatičtější než jiná. Líbí-li se vám tedy nějaký pes, nemělo by to ještě znamenat, že si ho hned pořídíte. Tomu musí předcházet sbírání informací, zejména o povahových rysech a z nich vyplývajících potřeb daného plemene. K tomu vám dobře poslouží odborná literatura. Pokud se ale rozhodujete mezi více plemeny, bude pro vás asi ekonomicky i časově výhodnější obrátit se na odborníky. To znamená chovatele nebo poradce chovu.

Další možností je například návštěva výstavy, kde si můžete prohlédnout více psů a kontaktovat více chovatelů. Toto pravidlo by mělo platit i pro ty, kteří se rozhodnou ujmout se například odloženého křížence z útulku. I kříženec zdědil určité vlastnosti a vlohy po svých rodičích a ty byste neměli podceňovat. Ujmete-li se odloženého psa jen pro jeho smutné oči a váš příjemný pocit z dobrého skutku, může se stát, že ho po dvou měsících zklamaní přivedete zpátky. Tím mu rozhodně nepomůžete, spíše naopak.

Existuje celá škála rozličných plemen, avšak to, že se nám pes líbí, by mělo být jedním, ale nikoli jediným kritériem při jeho výběru.

Stejně jako bude výchova a péče o psa vyžadovat mnoho času, vyžaduje mnoho času i jeho výběr. Jeho podceněním si můžete způsobit velké zklamání a následně mnoho problémů. Dobrou volbou můžete naopak posunout svůj život o velký kus dopředu a získat toho nejlepšího přítele na mnoho let.

Nepořizujte si nějaké plemeno jen proto, že ho má váš šéf, nebo proto, že to štěně v reklamě na krmivo pro psy je prostě úžasné. Také by nebylo prozřetelné koupit si závodního chrta do bytu 1+1 s vědomím, že na jeho venčení budete mít půl hodiny ráno a třicet minut večer, a to ještě na chodníku rušné městské ulice. Dobrá volba není ani mexický naháč, žijete-li například na úpatí Sněžky. Plemen psů i jejich kříženců je nepřehledné množství, najdete si tedy toho pravého.

JAK PŘI TOM POSTUPOVAT?

- Nejprve zvažte, co od svého čtyřnohého přítele budete očekávat a kolik času a prostoru jste schopni mu věnovat. Zda budete mít raději pomalé, klidné procházky, nebo budete chtít běhat po lesích, jezdit na kole či se účastnit závodů psích spřežení atd.
- Odhadněte své schopnosti. Každý pes je jinak náročný na výchovu a výcvik, proto by si začátečník neměl pořizovat žádné náročnější plemeno. Existuje mnoho klidných psů s mírnou povahou, s kterými se relativně snadno pracuje. Z větších

plemen to je například oblíbený zlatý retrívr, z těch menších pak pudl nebo jiná společenská plemena. Říká se také, že ovladatelnější a mírnější bývají zpravidla fenky. Koneckonců, pokud se ukáže, že jste výchovu prvního psa zvládli bez problémů, můžete svou smečku rozšířit o nějaké další, náročnější plemeno. Rozhodně je to lepší než opačný postup.

- Zvažte také svoje finanční možnosti. „Provoz“ sedmdesátikilového bernardýna vás jistě přijde na mnohem víc než zabezpečení trpasličího pudla. Počítat také musíte s veterinární péčí. Když pejsek stoná, nevyjde návštěva veterináře právě nejlevněji.

Správnou a zodpovědnou volbou plemene můžeme předejít mnoha problémům a zklamáním.

- Ujasněte si, kde bude pejsek bydlet. Jestli s vámi doma, nebo celoročně venku v kotci. V případě venkovního „ustájení“ samozřejmě neuvažujte o žádném choulostivém krátkosrstém plemeni či kříženci, dříve zmíněného naháče z toho nevyjímaje.
- A v neposlední řadě si uvědomte, že pes není hračka, kterou, až vás omrzí, můžete odložit na půdu. Bude tu s vámi mnoho let a po tu dobu vám bude věrným společníkem a kamarádem, ale totéž bude vyžadovat i od vás.

ŠTĚNĚ OD CHOVATELE, ANEB CO BYSTE MĚLI ZVĚDĚT A VĚDĚT

Tato kapitola je určena těm, kteří si svého budoucího kamaráda vybírali na stránkách psích atlasů. Ti, kteří dali při volbě přednost kotcům některého útulku, mohou přejít k další kapitole.

Po důkladném výběru vhodného plemene nastává další fáze, kterou je volba konkrétního chovatele, od kterého si štěně pořídíte. Vězte, že pořizovací cena není vždy zárukou dobré kvality chovu. Pokud nemáte dobrého chovatele již doporučeného a vyhlídnutého, můžete se informovat u poradce chovu, nebo si prostě vytipovat sami několik chovatelských stanic. Doporučuji prohlédnout si chovatelské stanice na internetu. Dnes už to není problém a najdete tam vyčerpávající informace. Fotografie odchovů, výsledky výstav a závodů. Dobré stanice mají vyfocené i podmínky ve kterých jsou psi ustájeni. Stránky některých chovatelských stanic věnují prostor i psům, kteří už uhynuli. Řada z nich se svými páníčky onu chovatelskou stanicí vlastně zakládala, takže alespoň malá vzpomínka jim právem náleží. Vyberte si stanici, co vás oslovila, a navštivte ji osobně. Můžete si prohlédnout matku (v ideálním případě i otce) štěňat, podmínky, ve kterých

Pokud si vybíráte štěně, snažte se získat maximum informací jak o chovatelské stanici, tak o jeho rodičích.

žijí, v jakých budou vyrůstat atd. Osobní návštěvy mají také tu výhodu, že již předem můžete sbírat cenné rady a zkušenosti, které se později budou hodit.

Jestliže si pořizujete psa s průkazem původu a máte v úmyslu jej později využít v chovu, je velmi důležité zjistit (měl by vám poradit zkušený chovatel) podmínky chovnosti (například u služebních plemen RTG vyšetření kyčelních kloubů, absolvování svodu dorostu, výstavy a složení předepsané zkoušky z výkonu, případně předvedení na bonitaci).

Od chovatele je také užitečné získat kontakt na příslušný klub chovatelů. V klubovém zpravodaji se pravidelně dozvíte všechny horké novinky z oblasti chovu, výstav, různých akcí apod., ale dostanete se také mezi lidi, kteří budou naladěni na stejnou notu, a někdy i barvu – což je třeba při klubové výstavě dalmatinů skutečně půvabné, puntíkatí jsou totiž úplně všichni. Členové příslušných klubů bývají také na různých akcích oproti nečlenům finančně zvýhodněni.

Až najdete chovatele, od kterého se rozhodnete štěně koupit, sepište s ním smlouvu. Ta by měla obsahovat všechny potřebné údaje o prodávajícím i kupujícím a specifikovat podmínky prodeje, stejně jako podmínky případného odstoupení od smlouvy a vrácení štěněte (pro kupujícího to mohou být později zjištěné vrozené vady, pro prodávajícího například špatná péče o štěně).

TIP: Při odběru by štěně mělo být očkované v šestém týdnu stáří a minimálně třikrát odčerveno. Psi musí mít v tomto věku obě varlata sestouplá v šourku. Nenechte se obelhat tvrzením, že ještě mají čas sestoupit.

Chovatel by vám měl říct, čím štěňata krmil, a trochu vám odsypat s sebou, aby pejsek netrpěl rychlým přechodem na jiné krmení. Možná dostanete od chovatele tzv. jídelníček. Nezkoušený majitel by toto měl konzultovat se svým veterinářem. Někdy na takovém jídelníčku může nalézt i perly z let minulých jako například „piškoty, tvaroh, mléko“. Pokud máte v tomto ohledu nějaké nejasnosti, kontaktujte veterináře, on vám vše vysvětlí.

Pokud si nejste jistí zdravotním stavem štěněte, neriskujte a poraďte se s veterinářem.

Konkrétní štěně si nevybírejte jen podle zbarvení srsti, ale pozorně sledujte jeho chování.

Z ustrašeného štěněte, které se krčí v koutě, vyroste sebevědomý a přátelský pes jen stěží. Štěně by mělo být hravé, zvědavé a nemělo by mít strach z cizích lidí. Stejně důležité je chování matky, protože od ní toho štěňata mnoho odkoukají, pochopitelně včetně špatných návyků.

V rámci možností posuďte také zdravotní stav štěňat – oči by měly být jasné, bez výtoků, srst lesklá, hladká (neplatí pro naháče), kůže bez strupů, uši čisté, bez nepříjemného zápachu, čistý řitní otvor. Bříško by nemělo být výrazně nafouklé (to ukazuje na přítomnost střevních cizopasníků), zkontrolujte také zoubky a dásně (skus, barva sliznic), případně kýlu.

Pokud je toto všechno v pořádku, štěně se jeví jako zdravé, stíhá vás na každém kroku, a navíc má barvu, kterou jste si přáli, můžete nastoupit společnou cestu do nového domova.

ZAŘAZENÍ PSA – HIERARCHIE SMEČKY

Každá rodina se po příchodu psa stává smečkou. Zejména tedy z pohledu psa. Každý člen smečky – vy, ostatní členové rodiny i váš pes – si v ní najde své místo a z něho vyplývající práva a povinnosti.

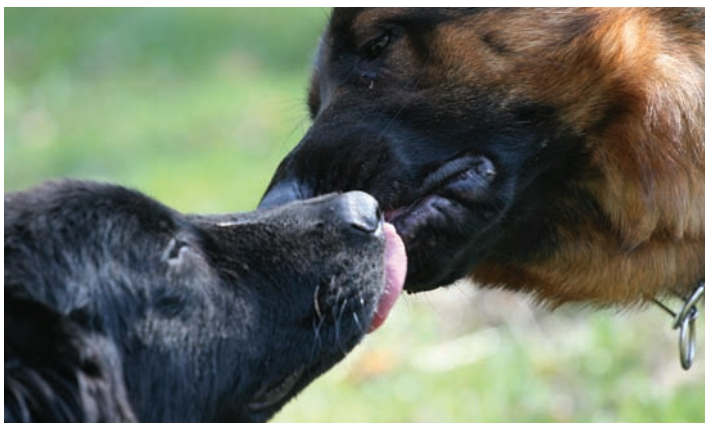
Základním pravidlem, z kterého musíte při zařazování pejska vycházet, je, že jeho pozice by měla být až ta poslední.

I když jsou psi domestikovaní již dlouho, pravidla smečky mají zakódovaná, rozumějí jim a stále je uznávají. Proto je důležité, aby vaše vůdčí postavení bylo pevné a stabilní a mohli jste tak snadno a bez problémů řídit chod smečky. Tím samozřejmě nemyslíme chod celé domácnosti – jestliže psa do rodiny přivedla šestnáctiletá studentka gymnázia, těžko převezme pozici hlavy rodiny – ale jde o rozhodující roli ve vztahu pán a pes. Vůdcem smečky (pánem psa) musí být ten, kdo ho bude krmit, venčit, starat se o jeho zdraví atd. Hlava rodiny je hlava rodiny a vůdce smečky je vůdce smečky.

Jak již bylo řečeno, pejsek musí být ve smečce zařazen až na konci, takže i „řadoví“ členové rodiny by měli být schopni ho alespoň minimálně ovládat, což je nezbytné pro bezproblémový život domácnosti. Jde o to, aby všichni mohli psa například

Psi si většinou své postavení ve smečce ujasní velmi rychle.

Takto blízký kontakt je běžný u psů, kteří si důvěřují.

VÝCVIK A VÝCHOVA PSA V KOSTCE

odvést z jednoho pokoje do druhého, umýt mu špinavé tlapy, vzít nežádoucí hračku atd. Tyto věci vypadají zcela samozřejmě, ale pokud se pes cítí v rodině na vyšší pozici, než by měl, nenechá s sebou manipulovat jen tak a z opláchnutí tlapek se může stát velký a bolestný problém.

Jasně vymezení hierarchie smečky usnadňuje jejím členům komunikaci a zajišťuje klid a řád. V přírodě si ale své postavení musí každý člen vybojovat, a proto počítejte s tím, že i váš pejsek se pokusí nalézt to své, pokud možno to nejlepší. Proto musí co nejdřív poznat a pochopit uspořádání a zvyky domácnosti, což je předpoklad k tomu, aby se v ní cítil dobře a abyste i vy byli spokojeni s ním. Podmínkou toho je intenzivní kontakt mezi vámi a psem, a proto také velké množství času, které bude třeba mu věnovat.

Správným zařazením pejska do uspořádání vaší rodiny si ušetříte mnoho práce a problémů. Bohužel velké množství rodin v tomto základním bodě neuspělo a po celou dobu soužití se psem se pak potýká s potížemi. V lepším případě jde o křeslo s nejlepším výhledem na televizi, z kterého se sebevědomý Astor nenechá nikým vystěhovat, v horším případě to končí dalším přírůstkem v některém psím útulku. Pamatujte si proto, že správné zařazení pejska v rodině je to základní, protože jen ve smečce, kde má každý své jasné místo, mohou být všichni spokojeni. Tam, kde se stále bojuje o pozice, nikdy nebude klid a společné soužití nikomu nebude přinášet radost.

U některých psů může být agresivita vyvolaná strachem, útoky na ostatní psy pak nesprávně vytvořeným sociálním chováním.

Zjednodušeně řečeno, vůdce je ten, koho pes oddaně poslouchá, následuje ho a dovolí mu, aby jím manipuloval, protože mu stoprocentně důvěřuje. Vůdčí pozice by nikdy neměla být založená na fyzické síle či jiných nátlakových metodách, ale pouze na pevném a oddaném vztahu. Aby takový vztah, založený na lásce a přátelství, mohl vzniknout, musíte se svým psem strávit mnoho času. A proto je třeba začít opravdu hned od začátku.

Pokud psi ve štěněčím věku nebyli izolováni od ostatních psů, nemají problém se společným soužitím.

NĚKOLIK DOBRÝCH RAD

- Protože po přinesení pejska do rodiny je opravdu nutné věnovat se mu co nejvíce, doporučujeme vám učinit tak minimálně před víkendem, v ještě lepším případě před dovolenou, kterou si vezmete právě za tímto účelem. Smířte se ale s tím, že po této „štěněčí“ dovolené příliš odpočatí nebudete. Štěně vyžaduje neustálou pozornost a péči, stejně jako malé děti. Buď je třeba si s ním hrát, nebo, pokud si nějakou zábavu vymyslí samo, dávat bedlivý pozor a vyklízet mu z cesty všechny cenné, rozbitné a nebezpečné předměty. Často je také třeba likvidovat následky jeho her, protože stačí malá chvilka a můžete se rozloučit se svou nejmilejší

Společenské chování psů se vyvíjí již od útlého věku.

květinou, porcelánem po babičce nebo rozečtenou detektivkou politou na posledních stránkách tureckou kávou. Jako všude, i při výchově štěněte platí zákony schválnosti a téměř vždy padne mladému raubíři za oběť to nejmilejší, nejcennější a nejméně vhodné. Při všech těchto společně strávených hodinách se vytváří základ vztahu štěněte k vám a je jen na vás, jaký ten vztah nakonec bude.

- Z toho, že psa zařadíte ve vaší smečce až na konec, přestože ho považujete za nejlepšího kamaráda, nemusíte mít výčitky svědomí. Jak jsme již

Hry a dovádění patří k oblíbeným aktivitám štěňat.

uvedli, pro psa je takové uspořádání přirozené, a když mu jednou jeho pozici jasně vymezíte, bude si na ní spokojeně žít. Občas se může stát, stejně jako v přírodě, že se pokusí svou pozici ve smečce změnit a posunout se o něco výš. Všechny tyto pokusy se ale musí rázně usměrnit.

Pes musí jednoznačně poznat, kdo je stále vůdcem smečky. Dobré proto je dodržovat po celý společný život pravidla a postupy, z kterých vaše vůdčí postavení bude vyplývat. Znamená to například jíst vždy dříve než váš pes (stejně jako vůdce smečky v divočině), vcházet první do dveří, při hře občas přidržovat psa na zádech v takzvané podřízené poloze atd.

To všechno jsou nenásilné a jednoduché triky, kterými můžete psovi stále dávat najevo, kdo je pánem.

Kromě toho, že budete jako vůdce jíst vždy dříve než váš pes, byste měli také dodržovat pravidlo, že mu nikdy nedáte nic ze svého jídla.

- Nejenže je pro psy lidská strava většinou nevhodná, ale tím, že byste se s ním dělili o svou potravu, byste ho posouvali na svou úroveň a pejsek by si to vykládal jako vyvýšení svého postavení.

VÝCVIK A VÝCHOVA PSA V KOSTCE

- Musíte být pro svého psa skutečným a neomylným vůdcem smečky, který by neměl svého svěřence vystavit žádnému nebezpečí, měl by ho chránit, zajistit mu potravu, a v neposlední řadě by ho měl učit orientovat se v lidském světě. Jen tak vzroste důvěra a oddanost vašeho psa k vám. I zde je ideálním příkladem fungování divoce žijící smečky vlků. Všichni členové smečky svého vůdce poslušně následují, protože věří, že je dovede za potravou nebo do bezpečí. Stejný princip platí i pro vztah člověka a psa, jen s tím rozdílem, že vy nemusíte lovit.
- Jako vůdce smečky byste neměli dopustit, aby se vašemu štěněti či psovi při procházce s vámi stalo něco nepříjemného. To

Fena se i se svými štěňaty cítí bezpečně.

Co si může dovolit jedno štěně k druhému, nesmí si dovolit k vám.

může být například napadení cizím psem, poražení autem či jiná nehoda. Víte-li o nějakém psovi, že je konfliktní, vyhněte se mu. Blížíte-li se k vozovce s rušným provozem a váš pes ještě není stoprocentně vycvičený, neriskujte a připněte jej na vodítko. Ne vždy a zdaleka ne všemu jde zabránit, ale správný vůdce by měl většinu takových případů předcházet.

- Co zanedbáte u štěněte, to budete muset s mnohem větším úsilím napravovat u dospělého psa a věřte, že přesvědčit o vaší síle a autoritě čtyřicetkilového dobrmana, cenícího na vás zuby, je podstatně složitější než usměrnit dvoukilové roz dováděné štěňátko.
- Udržujte si své vůdčí postavení. Nedovolte vašemu psovi, aby na vás jen seabemň zavrčel či vycenil zuby. Ani takzvané nakrývácí pohyby by mu neměly projít. V překladu to totiž

znamená, že si buduje vyšší místo ve smečce a vyjadřuje vám tím svou dominanci. I když to může v podání malého štěňátka vypadat jako nevinná hra, musíte včas a rázně všechny jeho „agresivní“ projevy ukončit. Takovým projevem může být například to, že na vás pejsek začne vrčet, když se s ním taháte o hadr. Okamžitě je třeba tuto hru ukončit a v rámci hry „na válení sudů“ povalit pejška na záda, do podřízené polohy. Vše stále může vypadat jako hra, ale pro štěně bude mít tato manipulace podvědomě jednoznačný význam.

Nejdůležitější poučka:
Pes na vás nikdy nesmí vrčet!

- Pokud jste si pořídili většího psa, může se stát, že v době, kdy si na sebe vzájemně zvykáte a formuje se nová smečka, sebevědomý pes zkusí, zda by na něj nezbylo nějaké lepší postavení v hierarchii, než mu nabízíte. Tomu je třeba rezolutně a jednou provždy zamezit. V takové situaci musíte prostě jednoznačně „vyhrát“, v případě krajní nutnosti i za použití fyzické síly, a dosáhnout až projevu podřízenosti ze strany psa. Je to vaše povinnost, pokud chcete zůstat na pozici vůdce skupiny a za-

Zlatý retrívr patří mezi plemena, která nebyvají problémová.

jistit její další klidný chod. V opačném případě vás pejsek nebude akceptovat a poslušnost a obecně celé vaše soužití bude pravděpodobně velmi problematické. Je to opravdu zásadní věc, a jestliže v tomto ohledu selžete, je lépe dát psa zkušeným kynologům a věnovat se raději chovu akvarijních rybek – samozřejmě kromě piraní.

Aportování může být pro většinu psů i příjemnou odměnou za splněný povel.

- Důslednost je u výchovy psa alfou i omegou, základním stavebním kamenem a klíčem k úspěchu. Jakmile pejskovi nějaký povel dáte, musíte důsledně trvat na tom, aby jej splnil. Nenechte se zmást slovem „povel“ a nepředstavujte si pouze nějaké výkony na cvičišti. I zde jde o klidné soužití se psem v běžném životě. Jestliže vás například bude rušit svým štěkotem a vy ho okřiknete, musíte se důsledně postarat o to, aby skutečně přestal štěkat. Pokud se tak nestane a tato situace se bude opakovat, pejsek se velmi rychle naučí, že to, co říkáte, není vůbec důležité a vztáhne to i na všechny ostatní povely.

Zachováním rovnice jeden povel = jeden splněný cvik máte půl hotovo. Musíte být stoprocentně důslední, a pokud něco vyřknete, musí to pejsek splnit.

VÝCVIK A VÝCHOVA PSA V KOSTCE

- Věnujte pozornost nejen tomu, jaké povely psovi dáváte, ale i tomu, v jaké situaci se tak děje. Asi by nebylo moudré dávat například povel „zůstaň“, pokud by se zrovna nacházel u něčeho, z čeho má strach, a vy byste věděli, že se bude asi snažit dostat se odtamtud co nejdříve pryč, a tudíž váš povel pravděpodobně neuposlechne.

Aby pes mohl vaše vůdčí postavení respektovat, vaše rozhodnutí musí být z psího hlediska správná, tj. vždy odůvodněná, jednoznačná a srozumitelná. Na jejich plnění pak musíte skálopevně trvat.

- Podmínkou bezproblémového a spokojeného života se psem je pevný a přátelský vztah mezi vámi. Ten vybudujete jen v případě, že se svému psovi budete intenzivně věnovat. Spokojený pes je oddaný svému pánovi a rád ho všude následuje a poslouchá. Hrajte si proto se svým psem co nejčastěji a využijte každou volnou chvíli ke kontaktu s ním. Mnohonásobně vám to vrátí svým přátelstvím a láskou.
- V začátcích výchovy musíte psa o svých vůdčích kvalitách přesvědčit. Je proto nutné postupovat autoritativně, ale tato autorita musí být zmíněnými vlastnostmi podložena. Z běžného denního styku musí pes pochopit, že co jednou řeknete, to prostě platí a musí to bezodkladně provést (je nutné, aby byl povel předem správně vysvětlen a upevněn).

Povely vydávejte pouze tehdy, můžete-li zajistit jejich splnění, a samozřejmě pouze tehdy, bude-li v silách psa je splnit.

- Navážete-li se svým psem přátelský a pevný vztah, bude u vás spokojený a šťastný a všechny vaše povely bude plnit rád. Myslete na to a věnujte se mu od prvních dnů co nejvíce. Pevné pouto mezi vámi nenahradí žádné triky ani sebenáročnější výcvik.

Pokud se svému psu budete věnovat od první chvíle a navážete s ním pevné pouto, bude vás s radostí následovat a plnit vaše povely.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA VÝCVIKU

- Protože je skutečně základem úspěchu, na prvním místě musíme znovu uvést **důslednost**. Pokud budete chtít vychovat a vycvičit bezproblémového psa, rozhodně se bez ní neobejdete.
- Jestliže základy tvoří důslednost, pak pilíři výchovy psa jsou **pochvala-odměna a trest**. Velmi důležité je dobře se naučit obojí a v pravý čas je správně používat. Výchova i výcvik psa spočívá v tom, že psovi dáváte najevo, co dělá správně a co se vám naopak nelíbí. Odměna i pokárání jsou ty nejúčinnější způsoby a každý pejsek jim velmi dobře rozumí.
- Psa chvalte za každý kladný čin, za každý vykonaný povel, a to nejen slovně, ale i malým pamlskem.

Pochvala i trest musí následovat neprodleně po činu, jinak se míjí účinkem, nebo dokonce psa zmatou a zapůsobí úplně naopak, než jste zamýšleli.

- Proveďte-li pejsek něco ve vaší nepřítomnosti a vy se mu rozhodnete po návratu domů vyčinit, vůbec nebude chápat, co vás rozzlobilo.
- Pokud chcete se psem cvičit nebo ho učit novým povelům, tak zásadně nalačno. Tedy, hladový musí být především váš pes, i když ani pro vás nebude plný žaludek při pobíhání na louce to pravé. Čím větší bude mít pes hlad, tím radostněji

Odměna pro psa nemusí být jen v podobě něčeho k snědku, ale třeba i hozený aport.

a rychleji splní váš požadavek. Většina psů si totiž již v raném věku osvojuje pravidlo, že ani kuře zadarmo nehrabe, a podle toho se také řídí. Za vše, co na váš povel udělá, bude chtít zaplatit, to znamená něco spolknout. Dejte ale pozor, abyste odměňovali opravdu jen za zásluhy. Rozhodně není cílem, aby šel pes ze cvičení domů najedený, nebo dokonce přejedený a vy jste ho museli nosit. Neprospělo by to ani jeho zdraví, ani smyslu, jaký má odměna mít. Když pejsek dostane hrst piškotů každou minutu, nebude to pro něj již odměna, ale svačina nebo večere!

- Když půjdete cvičit nervózní a rozčílení kvůli problémům v práci, je pravděpodobné, že neschopnost firemního skladníka nakonec odskáče váš Ben. Není to spravedlivé, vaše problémy to nevyřeší a výcvik to rozhodně neprospěje.

Cvičte svého psa pouze tehdy, když na to budete mít náladu, aby to pro oba byla zábava a ne utrpení. Váš pes je také jen zvíře. I on má dny, kdy se mu nechce a třeba ho i něco bolí.

VÝCVIK A VÝCHOVA PSA V KOSTCE

- Ne pro všechny psy (i když je jich většina) je největší pochvalou pamlsek. Někteří psi dávají přednost aportu (hozené hračky), jiní jsou nejvděčnější za chvilku pomazlení.

TIP: Poznejte proto svého čtyřnohého kamaráda co nejlépe, abyste věděli, jaká odměna je pro něj nejlepší.

- Každý pejsek vaši náladu bezpečně pozná jak podle intonace a zabarvení hlasu, tak i podle pohybů a gestikulace. Psi oči sice vidí o mnoho hůř než lidské, barvy pes nerozeznává téměř vůbec, ale vaši siluetu pozná na desítky metrů a dobře ví, jak jste dnes naložení a jestli ho chcete pokárat, či pochválit. Když bude cítit, že jste nervózní, vaše nervozita přejde na něj a kvalita výcviku se podle toho sníží.
- Nepřisuzujte psovi lidské vlastnosti. Nečekejte, že v něm například vzbudíte výčitky svědomí za to, co provedl. Pes nikdy nebude přemýšlet jako člověk, a proto věty jako: „Můj pes se urazil, nemluví se mnou,“ jsou sice veselé, ale na hony vzdálené od reality.

Necvičte se psem, pokud na to sami nemáte náladu a netěší vás to. Váš pes to bezpečně pozná a kvalita výcviku se tak výrazně zhorší.

OBSAH

Slovo úvodem	3
Co je cílem této knihy?.....	5
Správná volba plemene	8
Jak při tom postupovat?	10
Štěně od chovatele aneb Co byste měli zvědět a vědět ...	12
Zařazení psa – hierarchie smečky.....	16
Několik dobrých rad.....	19
Základní pravidla výcviku	28
Socializace a výchova psa	35
Hygiena	41
Jak pejška chválit a kárat?	42
Přivykání na jméno.....	48
Přivolání	49
Přivykání na obojek a vodítko.....	53
Ukončení nežádoucí činnosti	54
Zvykání psa na manipulaci.....	56
Zvykání na hluk	57
Zvykání na samotu	59
Zvykání na dopravu a jízdu automobilem.....	61
Chůze na vodítku	64
Další výchova a výcvik mladého psa	66
Přivolání	67
Ovladatelnost na vodítku	69
Povel „k noze“ a obraty.....	70
Povely „sedni“, „lehni“ a „vstaň“	74
Odložení psa – povely „zůstaň“ a „čekej“	77

Chůze u nohy na volno	80
Speciální výcvik.....	81
Krmení a výživa	83
Stáří.....	85
Nejtěžší rozhodnutí.....	87
A nakonec.....	88

Ingrid Walterová a kolektiv

Výcvik a výchova psa v kostce

Fotografie Ingrid Walterová, Lucie Císařová
a archiv Nakladatelství PLOT

Obálka Matěj Barták

Sazba a grafická úprava Matěj Barták

Redakce Pavel Jeřábek

Vydal Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT,

Bělohorská 2, 169 00 Praha 6,

www.plotknihy.cz,

jako svou 152. publikaci

Tisk Těšínské papírny, s.r.o.

Vydání druhé, Praha 2017

ISBN 978-80-7428-042-9